

Meno: PaedDr. Helena Krenická

Predmet: Náboženská výchova

Trieda: 9. ročník ZŠ

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Tematický celok: Zodpovednosť za seba

Téma: Zobrazenie Ježiša v umení Ikona Mandylion

Ciele vyučovacej hodiny

Kognitívny:

Žiak vie opísať ikonu Mandylion. Prostredníctvom nej si vie uvedomiť vlastnú hodnotu i hodnotu Ježišovho záujmu o človeka, pozná históriu vzniku a pôvod ikony Mandylion.

Afektívny:

Žiak dokáže reagovať na otázky učiteľa v súvislosti s preberaným učivom. Je ochotný reagovať a zapojiť sa do aktivity počas hodiny. Žiak počúva svojich spolužiakov a rešpektuje ich názor a dokáže spolupracovať s ostatnými spolužiakmi.

Úvodná časť a motivácia: 15. minút

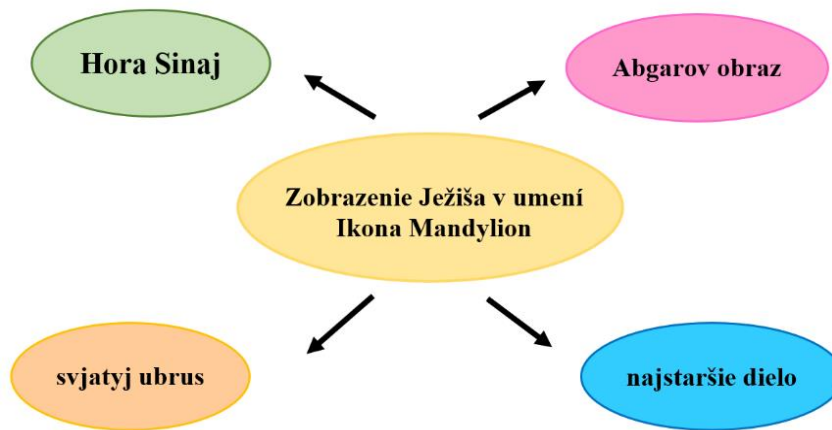
Príchod do triedy, pozdravenie žiakov, administratívne záležitosti. Zápis preberaného učiva a chýbajúcich žiakov. Naviazanie kontaktu so žiakmi, príp zistenie ich aktuálneho vnútorného nastavenia.

Brainstorming na tému ikony a umenie. Urobiť prieskum, koľkí zo študentov sa stretli s ikonou Mandylion, alebo ikonu naživo videli? Ak áno, tak kde a či si myslia že je súvis medzi ikonou a umením?

Expozícia: 25. minút

Hodina pokračuje vysvetlením témy vyučovacej hodiny. Prečítanie si a vysvetlenie učiva na základe informácií z učebnice, bližšie rozobratie učiva. Na priblíženie učiva a tvorbu poznámok bude použitá myšlienková mapa.

(príklad myšlienkovvej mapy)

Mandylion, zvaný tiež Abgarov obraz alebo svjatyj ubrus, je podobizeň Krista na pozadí štvorcovej šatky. Od desiateho storočia je Mandylion častou témou v byzantskom umení aj v karpatskom stredovekom maliarstve. Najstaršie verzie motívu sú zaznamenané priamo v Kláštore sv. Kataríny na hore Sinaj.

V západnom kresťanstve má Mandylion ikonografickú paralelu v tzv. Veraikone, rušku sv. Veroniky, do ktorého si Kristus utrel tvár počas krížovej cesty. Kým však Veraikon zachytáva Krista s tŕňovou korunou a stopami bičovania, byzantský Mandylion znázorňuje tvár Spasiteľa v majestátnej podobe so svätožiarou a náznakom kríža za hlavou.

Téma Mandylionu pochádza z legendy o kráľovi Abgarovi z Edessy. Abgar vyslal posla za Kristom s žiadosťou, aby ho prišiel vyliečiť z choroby malomocenstva. Kristus odmietol, avšak kráľovi poslal požehnané posolstvo, ktoré ho napokon vyliečilo. Posol menom Ananiáš namaľoval Kristovu podobu na šatku a tá sa stala svätým artefaktom a prvou ikonou v dejinách.

V inej verzii legendy Kristus sľúbil, že za kráľom pošle niektorého zo svojich nasledovníkov. Kráľ sa na kresťanstvo obrátil až po Kristovom Nanebovstúpení zásluhou Tadeáša, jedného zo sedemdesiatich učeníkov Ježiša. Najstaršia zmienka o legende o Abgarovi pochádza zo 4. storočia od Eusébia z Caesarey, ktorý bol biskupom a historikom raných dejín kresťanskej cirkvi.

Mandylion je najstarším dielom v zbierke ikon Slovenskej národnej galérie. Autor ikony nie je známy, avšak dielo bolo súčasťou ikonostasu v ortodoxnom kostole sv. Kozmu a Damiána v obci Lukov - Venécia. Ikona je namaľovaná temperou na drevenej doske širokej takmer 1 meter.

Príbeh legendy je znázornený na klejme ikony v štyroch scénach po oboch stranách Kristovej tváre. Pozadie jednotlivých scén tvorí jednoduchá architektonická kulisa. Vplyv

západného maliarstva prezrádzajú niektoré detaily: reliéfny dekor Kristovho nimbu a tiež anjeli, držiaci šatku, ktorí sa v podobnej funkcii objavujú aj na starších gotických sochách a oltárnych tabuliach na východnom Slovensku.

Obrázok 1 Ikona Mandylion

Fixácia 10. minút

V tejto časti hodiny bude nasledovať pokus žiakov o kópiu Ikony Mandylion individuálne a za pomoci učiteľa.

Záverečná časť

Učiteľ žiakom zadá domácu úlohu- pokračovanie v práci s ikonou. Poďakuje za hodinu, popraje im pekný deň a týmto sa hodina končí.